

Kampushanke ja riskit - alustava analyysi keskustelun ja päätöksenteon tueksi

Hallituksen kokous 28.4.2020

Essi Kiuru

LUOTTAMUKSELLINEN, VAIN SISÄISEEN KÄYTTÖÖN

Esityksen rakenne

- Riskien arvioinnin lähtökohta: ISO 31000 -standardi
- Riskienhallintaprosessin vaiheet
- Johdon rooli ja vastuut
- Kampusratkaisun alustava riskityypittely
- Riskianalyysin lyhyt esittely (excel)
- Jatkotoimenpiteet ja raportointi hallitukselle

Tarkastelun pohja: ISO 31000:2018 standardi

- Kansainvälinen vuonna 2009 julkaistu standardi riskienhallinnan tehokkaaseen käsittelyyn
- Geneerinen luonne – sopii kaikille aloille ja organisaatioille
- Sopii kaikenlaisen riskien käsittelyyn (taloudelliset, teknologiset jne. riskit)
- Korostaa riskienhallinnan toistuvuutta ja tilanteen ja taustamuuttujien jatkuvaa seuranta
- Kolme elementtiä:
riskienhallintaprosessi, raami riskienhallinnan käsittelylle, riskienhallinnan periaatteet

Riskienhallinta- prosessi - kampuushanke

Salassa Pidettävä, JulkL 621/1999, 24.1§, k-20

Riskien tunnistaminen

- **Löydetään ja kuvataan riskit, jotka estävät organisaation tavoitteen toteutumisen**

- **Seuraavat tekijät otettava huomioon:**
 - Aineelliset ja aineettomat riskin lähteet
 - Syyt ja tapahtumat
 - Uhat ja mahdollisuudet
 - Haavoittuvuudet ja voimavarat
 - Muutokset ulkoisessa ja sisäisessä toimintaympäristössä
 - Uusien riskien indikaattorit
 - Omaisuuden ja resurssien ominaisuudet
 - Seuraukset ja niiden vaikutus tavoitteisiin
 - Tiedon luotettavuus
 - Aikaan liittyvät tekijät
 - Riskien tunnistamiseen osallistuvien henkilöiden omat näkemykset

Riskianalyysi

- Ymmärretään riskien luonne ja riskitaso ja tarkastellaan seurauksia, todennäköisyyttä, skenaarioita ja hallintakeinoja.
- Lähtökohta riskin merkityksen arvioinnille ja päätöksille, tarvitseeko riskejä käsitellä ja miten.
- **Seuraavat tekijät otettava huomioon:**
 - Tapahtumien ja seurausten todennäköisyys
 - Seurausten luonne ja suuruus
 - Monimutkaisuus ja liittymäkohdat
 - Aikaan liittyvät tekijät
 - Nykyisten hallintakeinojen vaikuttavuus
 - Herkkyys- ja luottamustasot

Riskien merkityksen arviointi

- Tarkoitus on tukea päätöksentekoa - riskianalyysien tuloksia vertaillaan määriteltyihin riskikriteereihin
- Toimintaympäristö huomioitava laajasti

- **Arvioinnin perusteella voidaan päättää:**
 - Olla tekemättä muita toimenpiteitä
 - Tarkastella riskin käsittelyn vaihtoehtoja
 - Tekemällä lisäanalyysejä riskistä
 - Ylläpitää nykyisiä hallintakeinoja
 - Harkita tavoitteita uudelleen

- Riskin merkityksen arvioinnin tulos olisi kirjattava ja hyväksytettävä organisaation päätöksentekotasolla.

Riskien käsittely

- **Tarkoitus on valita ja toteuttaa vaihtoehdot riskien käsittelyyn**
- **Riskien käsittelyyn kuuluvat vaiheet:**
 - Riskien käsittelyn vaihtoehtojen kehittäminen ja valinta
 - Riskien käsittelyn suunnittelu ja toteuttaminen
 - Riskien käsittelyn vaikuttavuuden arvioiminen
 - Päätös siitä, onko jäljelle jäävä riski hyväksyttävä
 - Riskin käsittelyn jatkaminen, mikäli jäännösriski ei ole hyväksyttävissä
- **Riskinkäsittelytapoja**
 - Riskin torjuminen päättämällä olla jatkamatta riskialtista toimintaa
 - Riskin ottaminen tai lisääminen jonkin mahdollisuuden hyödyntämisen takia
 - Riskin lähteen poistaminen
 - Todennäköisyyden muuttaminen
 - Seurausten muuttaminen
 - Riskin jakaminen
 - Riskin säilyttäminen tietoon perustuvalla päätöksellä

Riskin käsittelytavat on valittava organisaation tavoitteiden, riskiriteerien ja resurssien mukaan.

Riskien- hallinnan vastuut

Ylin johto vastaa riskienhallinnasta ja hallitus vastaa riskienhallinnan valvonnasta.

Hallituksen roolina usein:

- Varmistaa, että riskit otetaan asianmukaisesti huomioon, kun tavoitteita asetetaan
- Ymmärtää organisaation riskit, kun pyritään kohti tavoitteita
- Varmistaa, että riskienhallintamenetelmät ja järjestelmät on otettu käyttöön ja että ne toimivat vaikuttavasti
- Varmistaa, että riskit ovat tarkoituksenmukaisia organisaation tavoitteisiin nähden
- Varmistaa, että riskeistä ja niiden hallinnasta viestitään asianmukaisesti

Riskianalyysin esittely

Riskityypit:

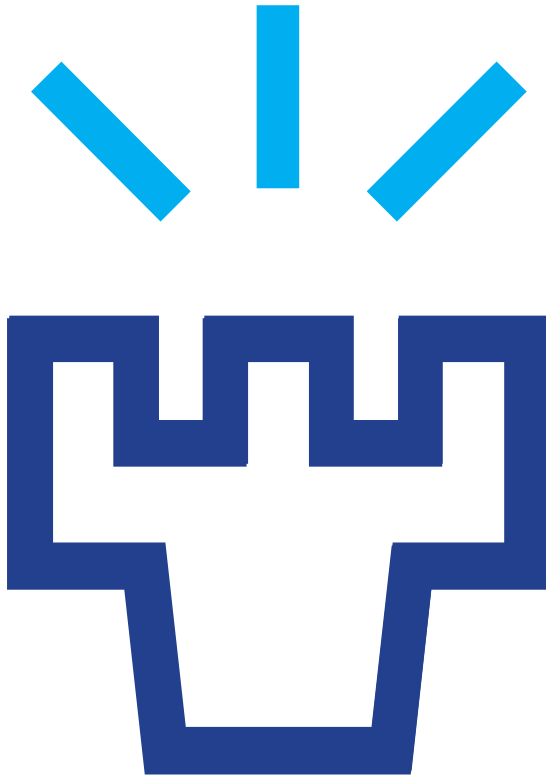
- Taloudelliset riskit
- Operatiiviset riskit
- Kilpailukykyyn liittyvät riskit
- Tuloksetekoon liittyvät riskit
- Poliittiset riskit
- Maineseen ja brändiin liittyvät riskit
- Rakennushankkeeseen liittyvät riskit
- Mahdolliset muut riskit

Riskien alustava analysointi:

- ks. erillinen excel

Jatkotoimenpiteet ja raportointi hallitukselle:

- jatkuva raportointi kampusasian käsittelyn yhteydessä

**OULUN
YLIOPISTO**